

ARCHEOLOGIENOTA

GENT SCHOUWBURGSTRAAT
(prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bart BARTHOLOMIEUX, Daphné VERAART

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K319

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: Arch & Teco Architecture and Planning, Coupure 55, 9000 Gent
- ➔ Erkende archeoloog: Daphné Veraart, OE/ERK/Archeoloog/2017/00185
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Gent Schouwburgstraat (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 104 806 Y: 193 501; X: 104 766, Y: 193 444.
- ➔ Kadastergegevens: Gent, afdeling 3, sectie C, percelen 883h, 887l, 887m (zie figuur 11 en bijlage 4 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

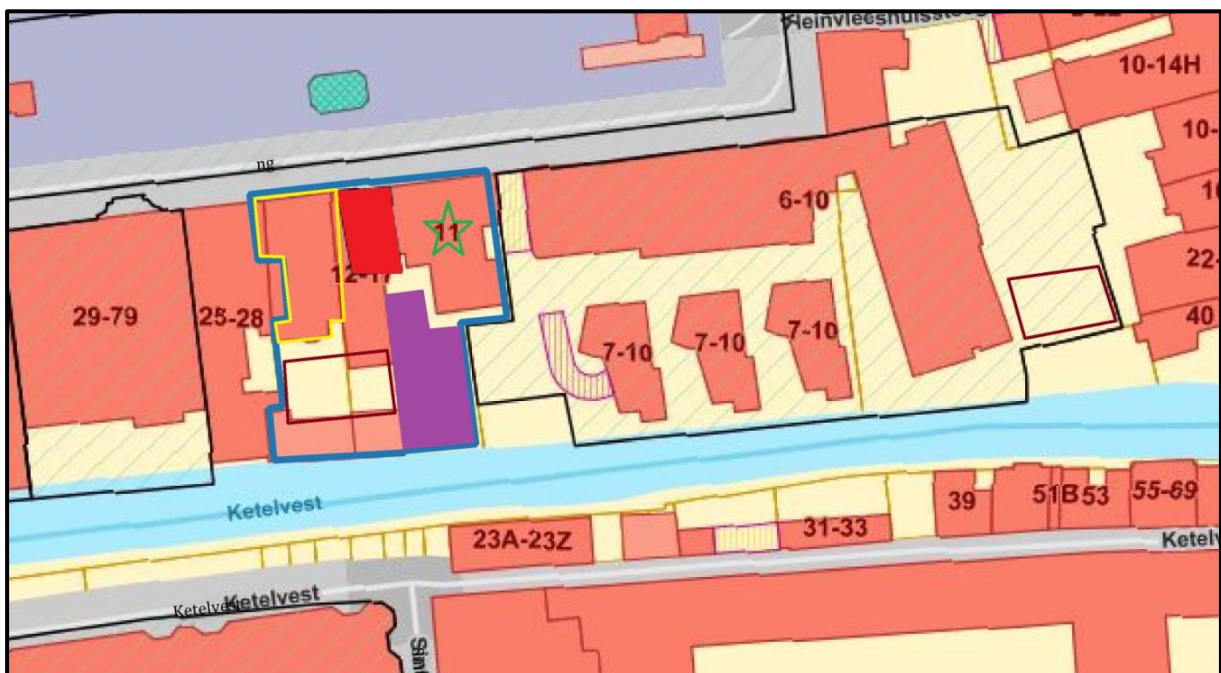
Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site gestaafd worden. De bewaringstoestand, aard en de afbakening in drie dimensies van deze site kon in dit bureauonderzoek niet volledig vastgesteld worden. Gezien de geplande werken een volledige verstoring van het bodemarchief inhouden is het noodzakelijk om voorafgaand aan de geplande werken een deel van het projectgebied archeologisch verder te onderzoeken. Zoals gemotiveerd in het verslag van resultaten (zie hoofdstuk 2.5.) bestaat het voorstel uit een verder onderzoek onder de vorm van proefsleuven. Op basis van dit onderzoek zal duidelijk zijn in welke mate het bodemarchief binnen het onderzoeksgebied nog intact bewaard is en welke de precieze aard van de archeologische site is. Op basis daarvan kan bepaald worden of een vorm van verder onderzoek noodzakelijk is, of dat het projectgebied direct kan worden vrijgegeven voor de verdere werken.

Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat het gaat om een bebouwd terrein. Pas na de sloop van deze gebouwen kan het archeologisch onderzoek uitgevoerd worden.

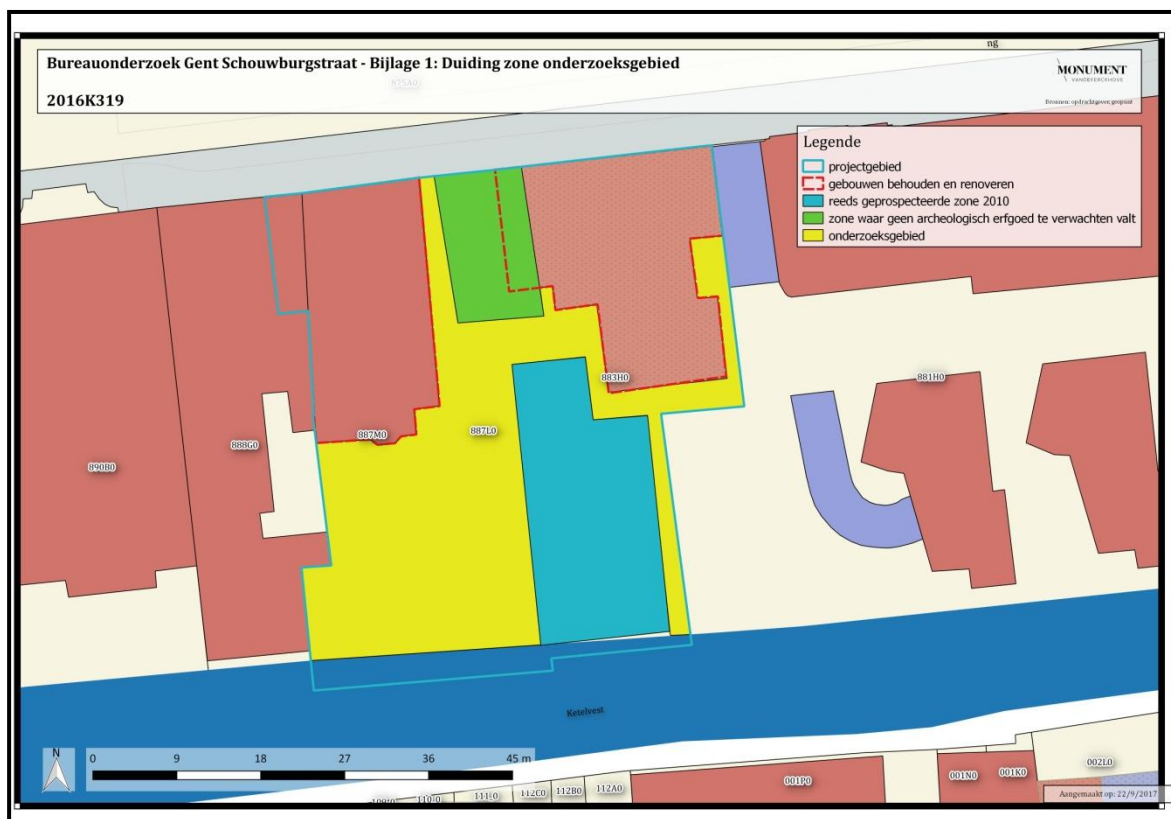
Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 2300m². Behalve de bestaande gebouwen op de nummers 11 en 19 aan de Schouwburgstraat die behouden blijven, wordt het gehele terrein voorzien van een ondergrondse parking waarbij de uitgraving het aanwezige bodemarchief zal vernietigen. Binnen het projectgebied zijn drie zones aangeduid waar geen verder archeologisch onderzoek dient te gebeuren (d.i. woningen ter hoogte van nr. 11 en 19 die behouden blijven, een reeds geprospecteerde zone en een zone waar geen archeologie te verwachten valt). Dit maakt dat het onderzoeksgebied een oppervlakte van ca. 860m² bedraagt (geel aanduid op figuur 2). Dit gebied bevat potentieel nog archeologische sporen. Om dit te controleren dient dit gebied archeologisch geprospecteerd aan de hand van proefsleuven.

Figuur 1: Synthesekaart met aanduiding van het projectgebied (blauwe kader, zonder deel van de Ketelvest) op de kadaasterkaart. De rode rechthoek betreft de zone die gekarteerd staat als “gebied geen archeologie”. De paarse veelhoek op het achtererf van pand nummer 11 betreft de reeds in 2010 geprospecteerde zone. De gele kader betreft het gebouw van pand 19 dat behouden en gerenoveerd wordt. De groene ster op pand 11 betreft de locatie waar men het lokaal van het handboogschuttersgilde Sint-Sebastiaan situeert. Tenslotte zijn twee donkerbruine kaders te zien die de locatie aanduiden waar men de 12de-eeuwse stadswal heeft aangetroffen (op de wolweverssite) en mag verwachten (binnen het projectgebied).

Figuur 2: Projectie van het projectgebied (blauwe kader) op de kadasterkaart. De gele zone betreft dit deel van het projectgebied dat verder archeologisch dient te worden onderzocht.

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om de bewaringstoestand en aard van de archeologische site en de omvang ervan in drie dimensies vast te stellen. Op die manier kan bepaald worden welke verdere maatregelen dienen genomen te worden voorafgaand aan de geplande werken.

Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven per voorgestelde onderzoeksfase zoals geadviseerd in het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.). De onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord en wanneer de verder te nemen maatregelen kunnen worden bepaald.

○ Proefsleuven/proefputten:

- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische sporen binnen het projectgebied?

- In welke mate kan de situatie en verwachting zoals voorgesteld op basis van de historische gegevens worden bevestigd of gewijzigd?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale – of landbouwactiviteiten?
- Zijn er nog sporen bewaard van de oude volmiddeleeuwse cultuurlaag?
- Zijn er nog sporen bewaard van de 12de-eeuwse stadswal?
- Zijn er sporen terug te vinden die te relateren zijn aan de aanwezigheid van het handboogschuttersgilde Sint-Sebastiaan?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

- **Plan van aanpak**

Hieronder wordt per voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

- **Proefsleuven/proefputten**

Teneinde na te gaan welke de precieze aard en bewaringstoestand is van de archeologische site binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van 2 proefsleuven (zie figuur 3). De sleuven worden aangelegd na de sloop van de gebouwen. Bij de sloop dient geen archeologische opvolging van de werken te worden voorzien op voorwaarde dat men de vloerplaten en funderingen nog niet uitbreekt. Deze dienen wel verwijderd onder begeleiding van een archeoloog en kunnen dus best ingepland bij de start van het archeologisch onderzoek.

Per sleuf wordt machinaal met een kraan (21 ton) afgegraven tot het eerste niveau. Het proefsleuvenplan toont de situatie op het eerste niveau; met aangelegde sleuven van 2m breed. Wellicht zal dus op het maaiveldniveau breder moeten worden gegraven om een breedte van 2m te bereiken op het eerste niveau. Op in totaal minstens 5 locaties moet na het vastleggen van het eerste niveau dieper worden gegraven om de moederbodem te bereiken. De locaties worden bepaald tijdens het vooronderzoek., echter: idealiter twee in de meest westelijke sleuf en drie in de meest oostelijke sleuf. Op basis van het vooronderzoek op pand nummer 11 kan verwacht worden dat men tot een diepte van ca. +7,10m TAW (ca. 3,5m onder het maaiveld) dient te gaan om de moederbodem te bereiken. Indien het niet mogelijk is de moederbodem te bereiken in vlak, dient men de diepte na te gaan via controleboringen.

Het sleuvenplan voorziet 110m² proefsleuven¹. In totaal wordt op die manier ca. 12% van het archeologisch te onderzoeken terrein (ca. 860m²) opengelegd. Aangezien op de reeds geprospecteerde zone direct ten oosten van het onderzoeksgebied een deel verstoring door recente ondergrondse structuren werd aangetroffen die de mogelijke archeologie vernield hadden, worden in het onderzoeksgebied niet één maar twee sleuven geadviseerd. En dit om mits verstoring in een deel van het onderzoeksgebied toch meer kans te krijgen op het aantreffen van archeologische structuren. Bijgevolg wordt een relatief grote zone onderzocht door middel van proefsleuven. Indien men tengevolge van de reële terreinsituatie na de sloop van de gebouwen dient af te wijken van het voorgestelde sleuvenplan, dient dit gemotiveerd tijdens het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

De uitgegraven grond wordt gestockeerd langsheen de sleuf. In samenspraak met de initiatiefnemer wordt beslist of er al dan niet opnieuw wordt gedicht. Het afgraven tot het eerste archeologische vlak gebeurt machinaal (21ton rupskraan met platte bak). Verdiepen naar het volgende archeologische niveau kan pas nadat het vorige is geregistreerd.

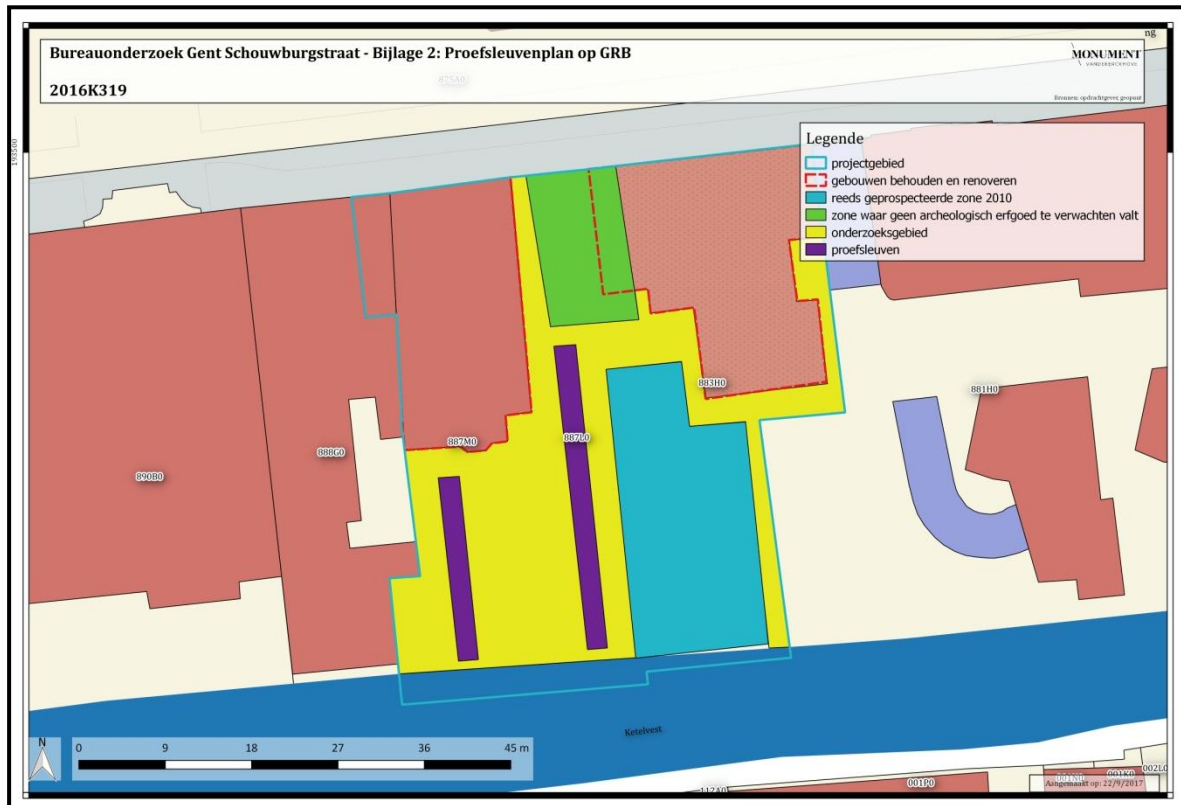
Het is noodzakelijk om tijdens het proefsleuvenonderzoek reeds voldoende natuurwetenschappelijke stalen te nemen van de aangetroffen contexten. Indien bijvoorbeeld effectief restanten van de oude cultuurlaag en de 12de-eeuwse stadswal worden aangetroffen, bestaat namelijk de kans dat de vraagstellingen kunnen beantwoord worden door in een vervolgfase enkel nog de genomen stalen (bijvoorbeeld pollen- of micromorfologische stalen) verder natuurwetenschappelijk te onderzoeken zonder dat verder veldwerk nog noodzakelijk is.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van het hierboven beschreven proefsleuvenonderzoek dient te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De proefsleuven moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble

¹ Gerekend met 2m brede sleuven. Sleuf 1 = 25m, sleuf 2 = 20m.

definitief bewaard bij de bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Bureauonderzoek Gent Schouwburgstraat - Bijlage 1: Duiding zone onderzoeksgebied

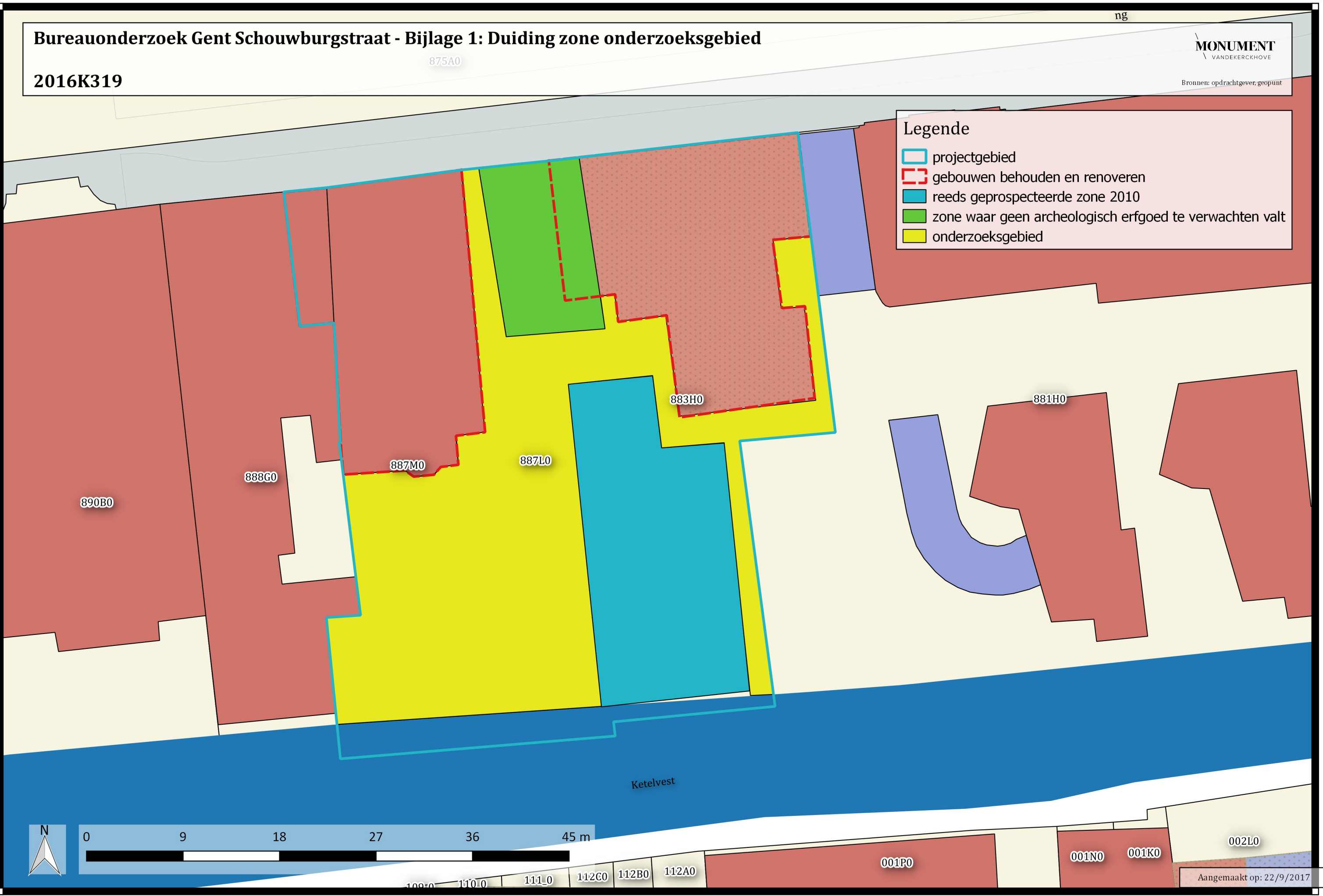
2016K319

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- projectgebied
- gebouwen behouden en renoveren
- reeds geprospecteerde zone 2010
- zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt
- onderzoeksgebied

Bureauonderzoek Gent Schouwburgstraat - Bijlage 2: Proefsleuvenplan op GRB

2016K319

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- projectgebied
- gebouwen behouden en renoveren
- reeds geprospecteerde zone 2010
- zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt
- onderzoeksgebied
- proefsleuven

875A0

890B0

888G0

887M0

887L0

883H0

881H0

Ketelvest

0 9 18 27 36 45 m

112A0

001P0

001N0

Aangemaakt op: 22/9/2017

001K0

002L0